

***ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА
„ЂУРЂЕВДАН“ КРАГУЈЕВАЦ***

**Ул. Кнеза Милоша 21 а
Тел: 034/300-845**

***ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ
2015.***

На основу члана 57. и 80. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. Гласник РС“, број 72/09, 52/11, 55/13, 35/15 и 68/15); члана 16. и 17. Закона о предшколском васпитању и образовању („Сл. Гласник РС“, број 18/10); члана 37 и члана 40.-43.. Статута предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац (бр. 1/15), Управни одбор на седници одржаној дана 31.08.2015.године, доноси :

ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ „ЂУРЂЕВДАН“ КРАГУЈЕВАЦ

ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ „ЂУРЂЕВДАН“ КРАГУЈЕВАЦ
ДОНЕТ ЈЕ 30.03.2015.ГОДИНЕ.

Председник Управног одбора

Јелена Обрадовић

САДРЖАЈ:

1.	Уводне напомене	4
2.	Извори и полазишта за остваривање предшколског програма установе	6
3.	Лична карта установе	8
4.	Услови за остваривање делатности	10
5.	Упис деце	15
6.	Облици рада	15
7.	Предшколска установа и окружење	16
8.	Програми	17
9.	Понуда програма и услуга	18
10.	Културне и јавне манифестације	32
11.	Стручно усавршавање	32
12.	Сарадња са породицом	33
13.	Сарадња са школама	34
14.	Сарадња са друштвеном средином и локалном заједницом	35
15.	Заштита деце од злостављања и занемаривања	35
16.	Протокол о безбедности деце и запослених у Установи	36
17.	Превентивна здравствена заштита	37
18.	Праћење и вредновање васпитно – образовног плана	38
19.	Финансирање делатности	39
20.	Завршне одредбе	40

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Основна полазишта за израду предшколског програма Предшколске Установе „Ђурђевдан“ Крагујевац су:

- Закон о основама система образовања и васпитања (Сл.гласник РС 72/09, 52/11 и 55/13);
- Закон о предшколском васпитању и образовању (Сл. Гласник РС 18/10);
- Опште основе предшколског програма (Сл. гласник РС–Просветни гласник 14/06);
- Правилник о програму свих облика рада стручних сарадника („Сл.Гласник РС-Просветни гласник „ бр.5/2012“);
- Правилник о врстама,начину остваривања и финансирања, посебних, специјализованих програма и других облика рада и услуга које остварује предшколска установа („Сл.Гласник РС“ бр.26/2013);
- Правилник о сталном стручном усавршавању и стицању звања наставника,васпитача и стручних сарадника („Сл.Гласник РС“ бр.85/2013);
- Правилник о протоколу поступања у одговору на насиље,злостављање и занемаривање. („Сл.Гласник РС“ бр.30/2012.год.);
- Правилник о вредновању квалитета рада Установа(„Сл.Гласник РС“бр.09/2012.год.).

Предшколски програм Предшколске Установе „Ђурђевдан“ заснован је на анализи стања уз поштовање законских докумената.

Циљеви предшколског васпитања и образовања су подршка:

- ✓ целовитом развоју и добробити детета предшколског узраста, пружањем услова и подстицаја да развија своје капацитете, проширује искуства и зграђује сазнања о себи, другим људима и свету;
- ✓ васпитној функцији породице;
- ✓ даљем васпитању и образовању и укључивању у друштвену заједницу;
- ✓ развијању потенцијала детета као претпоставке за даљи развој друштва.

Принципи предшколског васпитања и образовања су:

- **доступност** без дискриминације и издвајања по било ком основу (пол, социјална, културна, етничка, религијска или материјална или здравствена издвајања или по било ком другом основу);
- **демократичност** свој основ налази у уважавању потреба и права породице и деце на мишљење, активно учешће, доношење одлука и одговорности;
- **отвореност** која се огледа у грађењу односа са породицом, другим нивоима образовања и институцијама у локалној заједници;
- **аутентичност** представља целовитост у приступу детету кроз уважавање развојних специфичности узраста, различитости и посебности, као и неговање игре као аутентичног начина учења и изражавања предшколског детета;

- **развојност** представља развијање облика и програма предшколске делатности у складу са потребама деце и породице и могућностима локалне заједнице.

Предшколски програм као **полазиште** у изради има одредницу да је дете вредност само по себи, да у себи носи развојне потенцијале, да је и само чинилац сопственог развоја, социјализације и васпитања.

Имајући у виду основно полазиште, програм се ослања на дете као физичко, сазнајно, социјално и афективно биће које је активно у процесу васпитања. Процес тако замишљеног васпитања се темељи на: позитивној мотивацији, програму који уважава узрасне и развојне могућности детета и на евалуацији достигнућа.

Помоћ, подршка и усмеравање од стране одраслих (васпитача, родитеља, волонтера, стручних сарадника) односе се у предшколском програму, пре свега, на прилагођавање садржаја деčјим могућностима, охрабривању и вођењу детета у његовим самоактивностима и отклањању препрека и ограничења који стоје на путу сазнања и самоувида.

Предшколски програм суштину предшколског васпитања и образовања дефинише као очување, подстицање и оплемењивање спонтаних стваралачких могућности и својстава предшколског детета, захтевајући обезбеђивање услова за нормалан физички, интелектуални, социјални, емоционални и морални развој.

Функције предшколске установе

Сва деца имају, по конвенцији Уједињених нација, право на васпитање и образовање, здравствену заштиту и социјалну равноправност. Она, пре свега, имају право да расту у атмосфери заштићеној од свакодневних проблема одраслих (супротстављања, сукоби, немаштина, непредвидљивост, итд.), као и право да буду то што јесу и да развију аутентичне особине своје личности.

Друштво је у обавези да предшколском детету обезбеди средину која ће задовољавати деčје потребе и пружити прилику да оствари своја права на: васпитање, образовање, здравствену и психолошку заштиту.

Базичне функције предшколске установе, као и породичне средине су:

1. **Обезбеђивање сигурне средине** у којој ће дете моћи да унапређује своје физичко и ментално здравље; у којој ће се осећати прихваћено и вољено и у којој ће постојати најбољи услови за његов раст и развој;
2. Будући да савремена породица често јесте преузак оквир за боравак и одрастање деце, боравком деце у институцији добијају **се разноврсније могућности и контакт са вршњацима**, као и са другачијим васпитним моделима;
3. Родитељи са друге стране од предшколске установе добијају непосредну помоћ, али и прилику да своју родитељску улогу остваре на нов начин и уз размену са другим родитељима и стручним лицима, те се предшколска институција може сматрати **допуном породичног васпитања**;

4. Пружањем помоћи породицама и деци, васпитно – образовна институција унапређује не само сопствене методе рада и облике сарадње са породицом, него и **обогађује васпитни репертоар родитеља, размењујући са њима моделе успешнијег васпитног деловања** на децу као и начине заштите, неге, разрешавања конфликта са децом, успешне начине образовања мале деце итд.

Сва предшколска деца немају исти старт приликом поласка у школу и приликом укључивања у остале животне ситуације, где се траже одређене компетенције. Предшколска установа је прилика да се културне, економске, образовне, здравствене разлике ублаже и да социјално и здравствено деловање предшколских установа заштити децу „под ризиком“ те делује превентивно и компензаторно.

Посебна пажња посвећује се деци са посебним потребама, било да су: деца са развојним потешкоћама, деца из маргинализованих заједница или деца која су посебно талентована у некој области.

Деца се током целокупног предшколског периода припремају за школу. Узимајући у обзир развојне и графо – моторне могућности предшколске деце, од **предшколске установе се не очекује да децу оспособи за функционално читање, рачунање и писање**. То, наравно, не значи да нека деца и неке васпитне средине неће имати потребу да науче слова већ у предшколском периоду. Припрема за школу у предшколским установама подразумева навикавање детета на: разноврсне покрете руком и телом, сналажење у простору и времену, навикавање на рад у групи и сарадњу са вршњацима, рад са различитим медијима и материјалима, самосталност и одговорност за сопствене пројекте, подстицање креативности, уочавање узрока и последица, решавање логичко-математичких проблема и сл.

2. ИЗВОРИ И ПОЛАЗИШТА ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРЕДШКОЛСКОГ ПРОГРАМА УСТАНОВЕ

Предшколски програм у Предшколској установи „Ђурђевдан“ урађен је на основу:

- извештаја, записника и евиденција стручног усавршавања запослених у вртићима и вишегодишњих искустава у трагању за најприкладнијим моделом програма;
- извештаја истраживања у делу самовредновања рада Установе;
- годишњих извештаја вртића;
- годишњих извештаја сараданика и стручних сарадника и тимова;
- извештаја просветног саветника надлежне школске управе о вредновању кључне области Предшколски програм, Развојни план и Годишњи план.

Анализа досадашњих искустава у примени и реализацији различитих програма и облика рада и пројеката створила је могућност да се приступи изради већег број предлога програма који би требало да одговоре потребама деце и очекивањима родитеља, локалне заједнице као и школе.

У изради програма један од важних критеријума су простор, опрема, кадар и окружење. Простор даје различиту слику: да ли се одвија у вртићу, у школи, месној заједници или неком другом простору. Опрема је врло оскудна, чак и на местима на којима се може рећи да одговара намени вртића, а на осталим местима готово да не задовољава ни основне услове за боравак деце.

Уколико је општи циљ доступност вртића свој деци он је донекле и остварен. Уколико треба да одговори концепцији предшколског васпитања и образовања, који се заснива на начелима и принципима који на прво место ставља дете, биће потребно дуже време да предшколски програм одговори својој правој сврси.

2.1. Начела васпитно – образовног рада

Начела указују на основна обележја васпитно-образовног рада са предшколском децом и служе као оријентација за припремање, организацију и извођење, као и вредновање рада. У складу са програмским полазиштима, основна начела васпитно – образовног рада су:

- начело оријентације ка општим циљевима;
- начело праћења и подстицања дечјег развоја;
- начело усклађености са узрасним и индивидуалним карактеристикама деце;
- начело животности;
- начело поштовања и култивисања дечје игре;
- начело активирања и постепеног осамостаљивања деце и
- начело социјалне интеграције и континуитета.

2.2. Оријентација на сарадњу са окружењем

Предшколска установа и њени програми имају ефекта на развој деце само онда кад се заједно у **планирању, реализацији и евалуацији програма, ангажују** не само деца и родитељи, него и локално окружење. Да би институционално васпитање и образовање предшколске деце прерасло у друштвено васпитање, неопходно је повезивање предшколске установе са друштвеном средином, као и да се шире отворе за утицаје које друштвена средина нуди.

Актери са којима предшколска установа сарађује зависе од типа окружења, али у већини случајева неопходна је сарадња са родитељима, основном школом, центрима локалне заједнице, школама и факултетима које школују базични стручни кадар који ради у предшколским установама, релевантним министарствима, домовима здравља, установама културе, рекреативним центрима, оближњим занатским центрима, осталим друштвеним институцијама које се налазе у окружењу.

Отвореност предшколске институције подразумева и боравак других људи и деце у предшколском окружењу. То могу бити родитељи, волонтери, студенти, људи различитих професија и јавних статуса, различитог узраста и животног искуства.

Ова сарадња помаже деци да стекну увид у разноврсна искуства људи и животне моделе.

3. ЛИЧНА КАРТА УСТАНОВЕ

Предшколска установа „Ђурђевдан“ се налази у улици Кнеза Милоша 66 у Крагујевцу.

Предшколска установа пружа услуге у седам објеката (јаслице и вртићи).

У Установи постоји и једна група деце којима је потребна додатна подршка у раду, развојна група, (вртић „Колибри“), и 40 припремне предшколске групе на територији града Крагујевца.

Основни задатак васпитно – образовног рада са децом до три године базиран је на унапређивању целокупног телесног, интелектуалног и емоционалног развоја деце тог узраста. Ритам живота и рада у свакој јасленој групи прилагођава се узрасту деце, уз поштовање индивидуалних потреба сваког детета посебно.

У контексту нових Основа програма и конципирању вртића као отвореног система васпитања, иде се у правцу све веће флексибилности, по питању доласка деце у вртић и колико год је могуће, поштовања радних обавеза родитеља.

Програм који доминира у васпитно – образовном раду наше Установе, усмерен је ка детету и захтева потпуно ангажовање његовог психофизичког потенцијала, отворени приступ и партнерски однос свих интересних група.

3.1. Објекти за припрему хране и исхрана

Исхрана деце у нашој Установи организована је по препорукама Светске здравствене организације и регулисана је "Правилником и нормативом друштвене исхране деце у Установама за децу" на основу члана 55.став 3 и члан 63 став 3.Закон у друштвеној бризи о деци (Службени гласник РС бр.49/91;29/93;67/93;28/94;50/94;) Исхрана обезбеђује 75% дневног енергетског уноса. Припрема се у једној централној кухињи са _____ obroka и дистрибуира у 7 радних јединица.

Ред. Бр.	Назив објекта	Капацитет објекта	Површина објекта	А Д Р Е С А
1.	Колибри	2000	650м ²	Јосифа Шнерсона 66

Намирнице које се користе у изради јела су строго контролисане од стране 333 – Крагујевац и санитарне инспекције. У току је имплементација НАССР-стандарда о безбедности хране и квалитета, у процесу производње и дистрибуције готових јела, што нам закон налаже. Верификација тачности НАССР стандарда се врши сваке године. Од априла месеца у Министарству просвете оформљена је група за израду предлога правилника о ближим условима и начину остваривања исхране, неге и превентивне здравствене заштите, где ће доћи до измена и допуна правилника. То подразумева и измену распореда obroka, новог норматива за бебе од 0 до 6 месеци до годину дана које нису биле обухваћене овим правилником.

РАСПОРЕД ОБРОКА	
Доручак	8:00
Ужина	11:00
Ручак	13:00

3.2. Објекти за одмор и рекреацију деце

Предшколска установа „Ђурђевдан“ нема своје наменске објекте за одмор и рекреацију деце, већ се на основу расписаног тендера и одлуке Савета родитеља Установе, одлучује о месту организације одмора и рекреације деце сваке радне године.

3.3. Опремљеност средствима за рад

А) Дидактички материјал и стручна литература

Основна средства за реализацију васпитно – образовног рада са децом јесу квалитетна дидактичка средства и стручна литература.

У оквиру сваког вртића постоје мини библиотеке, а у свака радна соба је опремљена дидактичким материјалом, играчкама и књигама у складу са узрастом деце.

Б) Аудио – визуелна средства

Сваки вртић поседује телевизор, ЦД плејер, ДВД, фото апарат, компјутер и штампач. Два вртића имају и апарат за пластифицирање. У вртићима такође постоје и мини линије и видео рекордери.

У свим вртићима је постављен видео- надзор. У једном вртићу постоји интерактивни под и сензорна соба са адекватном опремом.

Установа има лап топове, пројекторе и платна, копир апарат, фиксне и мобилне телефоне, телефакс, скенер, два бежична микрофона и један микрофон са сталком.

В) Технички апарати

У Установи се налазе два вешераја са машинама за прање веша, ваљцима за пеглање, сушилицама. И већина вртића има машине за прање веша, фрижидере, микроталасне пећнице, шпорете, пегле.

4. УСЛОВИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ

4.1. Материјални услови за остваривање делатности

А) Објекти за децу

Преглед наменски грађених објеката по врстама, броју, капацитету (број места за рад у једној смени), површини дворишта и адреси:

Редни број	Назив објекта	Капацитет		Површина објекта	Површина дворишта	А Д Р Е С А
		Број група	Број деце			
1.	Бубамара	11	251	806	740	Мирослава Антића бб
2.	Зека	9	230	942	2892	Сутјеска бб
3.	Колибри	13	408	1908	3052	Јосифа Шнерсона бб
4.	Невен	14	377	2002	1620	Радомира Бугарског бб
5.	Цицибан	10,5	287	1306	2000	Кнеза Милоша бб
6.	Чуперак	9	232	1294	3000	19. октобра бб
7.	Шврћа	3	45	106	/	Николе Пашића бб
УКУПНО:		69,5	1830	8364 m²	13304m²	

Б) Преглед других простора за рад са децом:

Ред. број	Назив простора	Капацитет
1.	О.Ш. "Јулијана Ћатић" – Маслошево	-
2.	О.Ш. "Ђ. Јакшић"	92
3.	О.Ш. "Милоје Симовић" Дреновац	-
4.	О.Ш. "19 октобар" Цветојевац	9
5.	О.Ш. "Ж. Дивац" - Станово	36
6.	О.Ш. "Д. Обрадовић" - Ердеч	32
7.	О.Ш. "Јулијана Ћатић" Влакча	-
8.	О.Ш. "Милутин Тодоровић" – Илићево	9
9.	О.Ш. "19 октобар" – Ботуње	6
10.	О.Ш. "М. Симовић" - Драгобраћа	21
11.	О.Ш. "Ј. Ћатић" - Страгари	4
12.	О.Ш. "Свети Сава" - Поскурице	-
13.	О.Ш. "Вук Караџић" – Трмбас	5
14.	О.Ш. "Прота Стеван Поповић" - Чумић	17
15.	Школа са домом за децу оштећеног слуха	-

16.	О.Ш."М.Симовић"- Голочело	-
17.	О.Ш."Свети Сава"- Грбице	-
18.	О.Ш."Прота Стеван Поповић"- В.Шењ	5
19.	О.Ш. "III крагујевачки"	65
20.	О.Ш."Јулијана Ћатић" – Рамаћа	-
21.	О.Ш."Јулијана Ћатић" – Горњи Страгари	-
22.	О.Ш."Јулијана Ћатић" – Угљаревац	-
23.	О.Ш. 19. Октобар – Доње Комарице	-
24.	О.Ш. 19. Октобар – Горње Комарице	-
25.	МЗ Корићани	19
26.	Маршић	20

4.2. Организација рада и кадрови

4.2.1. Квалификациона структура и структура четрдесеточасовне радне недеље

Радно време Установе је прилагођено радном времену корисника услуга. Рад се одвија у једној смени свих 12 месеци у години без прекида у било којем вртићу. Припремни програм се одвија 4 сата дневно.

Број и квалификациона структура запослених радника је усаглашена са нормативима кадрова, Законом о основама система васпитања и образовања и важећим подзаконским актима.

Структура и распоред обавеза у оквиру четрдесеточасовне радне недеље су:

ПОМОЋНИК ДИРЕКТОРА ЗА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНИ РАД

Организација и координација рада стручне службе	5 сати
Издавање радних налога у домену струке	10 сати
Праћење реализације програма и планове рада Установе	10 сати
Израда програма и планова	10 сати
Стручно усавршавање	5 сати

УКУПНО: 40 сати недељно

ПЕДАГОГ

Рад са децом, васпитачима, родитељима, сарадницима	30 сати
Планирање и програмирање васпитно – образовног рада	2,5 сата
Праћење и вредновање васпитно – образовног рада	2 сата
Рад у стручним органима и тимовима	2 сати
Сарадња са надлежним установама, организацијама, удружењима и јединицом локалне самоуправе	1 сат
Вођење документације, припрема за рад и стручно усавршавање	2,5 сата

УКУПНО: 40 сати недељно

ПЕДАГОГ ЗА ФИЗИЧКО

Рад са децом, васпитачима, родитељима, сарадницима	30 сати
Планирање и програмирање васпитно – образовног рада	2,5 сата
Праћење и вредновање васпитно – образовног рада	2 сата
Рад у стручним органима и тимовима	2 сати
Сарадња са надлежним установама, организацијама, удружењима и јединицом локалне самоуправе	1 сат
Вођење документације, припрема за рад и стручно усавршавање	2,5 сата

УКУПНО: 40 сати недељно

ПСИХОЛОГ

Рад са децом, васпитачима, родитељима, сарадницима	30 сати
Планирање и програмирање васпитно – образовног рада	2,5 сата
Праћење и вредновање васпитно – образовног рада	2 сата
Рад у стручним органима и тимовима	2 сати
Сарадња са надлежним установама, организацијама, удружењима и јединицом локалне самоуправе	1 сат
Вођење документације, припрема за рад и стручно усавршавање	2,5 сата

УКУПНО: 40 сати недељно

САРАДНИК НА ПРЕВЕНТИВИ

Организација и координација послова на превентивној заштити деце и радника	
Установе	23 сата
Општи и инструктивни санитарни надзор објеката и особља Установе	9 сати
Израда извештаја и анализа о здравственој превентиви	5 сати
Стручно усавршавање	3 сата

УКУПНО: 40 сати недељно

ДЕФЕКТОЛОГ

Непосредан рад са децом са посебним потребама	30 сати
Припремање за реализацију образовно – васпитног рада	2 сата
Непосредан рад са родитељима	2 сата
Сарадња са друштвеном средином	1 сат
Стручно усавршавање	2 сата
Вођење педагошке и друге документације	2 сата
Израда игровног материјала	2 сата

УКУПНО: 40 сати недељно

ВАСПИТАЧ У ЦЕЛОДНЕВНОМ БОРАВКУ

Непосредан рад са децом	30 сати
Припремање за реализацију образовно – васпитног рада	2 сата
Праћење и документовање развоја и напредовања деце	1 сат
Вођење документације	1 сат
Сарадња са породицом	1 сат
Сарадња са локалном заједницом	1 сат
Стручно усавршавање	1 сат
Рад у стручним органима и тимовима	1 сат
Уређење васпитне средине	1 сат
Културна делатност	1 сат

УКУПНО: 40 сати недељно
ВАСПИТАЧ У ПП

Непосредан рад са децом	20 сати
Припремање за реализацију образовно – васпитног рада	4 сата
Праћење и документовање развоја и напредовања деце	3 сата
Вођење документације	3 сата
Сарадња са породицом	2,5 сата
Сарадња са локалном заједницом	1,5 сат
Стручно усавршавање	1 сат
Рад у стручним органима и тимовима	1 сат
Уређење васпитне средине	2,5 сата
Културна делатност	1,5 сат

УКУПНО: 40 сати недељно

МЕДИЦИНСКА СЕСТРА НА ПРЕВЕНТИВНО – ЗДРАВСТВЕНОЈ ЗАШТИТИ

Организација и координација послова на превентивној заштити деце и радника	
Установе	23 сата
Општи и инструктивни санитарни надзор објеката и особља установе	9 сати
Израда извештаја и анализа о здравственој превентиви	5 сати
Стручно усавршавање	3 сата

УКУПНО: 40 сати недељно

МЕДИЦИНСКА СЕСТРА НА ПРЕВЕНТИВНО – ЗДРАВСТВЕНОЈ ЗАШТИТИ У
ЈАСЛИЦАМА

Свакодневни санитарно хигијенски надзор свих просторија у јаслицама, као и надзор на хигијеном постељине и игровног материјала	22 сата
Организација и дистрибуција прљавог веша и постељине	2 сата
Праћење и обезбеђивање правилног распореда obroка	10 сати
Присуство стручним тимовима медицинских сестара и вођење евиденције о свом раду	3 сата

Стручно усавршавање 3 сата

УКУПНО: 40 сати недељно

МЕДИЦИНСКА СЕСТРА ВАСПИТАЧ

Непосредан рад са децом 30 сати
Припрема на реализацији програма неге, васпитног рада 4 сата
Рад са родитељима 1 сат
Стручно усавршавање 2 сата
Вођење дневника и друге здравствене и педагошке документације 2 сата
Израда радно – игровног материјала 1 сат

УКУПНО: 40 сати недељно

4.2.2. Кадрови

а) Број радника који ће радити на реализацији Предшколског програма по типским радним местима:

Редни број	Назив радног места	НК	ПК	КВ	ССС	ВК	ВС	ВСС	УКУПНО
1.	Директор						1		1
2.	Пом.директора за педагошки рад (педагог)							1	1
3.	Секретар							1	1
4.	Пом.директора за финансије							1	1
5.	Сарадник-физиотерапеут						1		1
6.	Стр.сарадник-педагог за физ.васпитање							1	1
7.	Стручни сарадник-психолог							1	1
8.	Сектор за одрж. и обезб. објеката	4	1	1	1*	2			9
9.	Сарадник за превентивну заштиту						1		1
10.	Дефектолог-васпитач							1	1
11.	Васпитач						108 17*	4	129
12.	Административни радници				4				4
13.	Мед.сестра-васпитач				47 7*				54
14.	Сервирање хране	18							18

15.	Одржавање хигијене	41 4*							45
16.	Референт за јавне набавке						1		1
17.	Референт за бзп и ппз						1		1
18.	Пословно-технички секретар				1				1
19.	Мед.сестре на превентиви				7				7
20.	Кухиња	4		5		1			10
УКУПНО :		71	1	6	67	3	130	10	288

*Бројеви са звездицом означавају број запослених на одређено време.

5. УПИС ДЕЦЕ

Упис деце обавља се путем конкурса током априла-маја месеца за наредну годину и током године у вртићима са слободним капацитетима у складу са Правилником о начину, критеријумима и поступку пријема деце у Установу.

Цена смештаја утврђује се од стране оснивача-града Крагујевца.

Права и обавезе корисника и установе регулисана су уговором који се склапа приликом уписа детета у вртић.

Радно време Установе је сваког радног дана од 5:00 до 20:00

Предшколска установа не ради за време државних празника и викендом.

6. ОБЛИЦИ РАДА

Предшколска установа обезбеђује, кроз свој рад, остваривање следећих функција: васпитно-образовни рад, негу, превентивно-здравствену заштиту, исхрану и социјалну функцију. Ове функције остварују се кроз следеће облике рада са децом:

- Целодневни – за децу: у јаслама (од 6 месеци до 3 године), вртићким групама (од 3 до 5,5 година) и припремним предшколским групама (од 5,5 до поласка у школу);
- Четворочасовни – у припремним предшколским групама (од 5,5 до поласка у школу).

Преглед свих облика рада:

Редни бр.	НАЗИВ ВРТИЋА	ОБЛИЦИ РАДА			
		ЦЕЛОДНЕВНИ			ЧЕТВОРОЧАСОВНИ
		ЈАСЛЕ	ВРТИЋ	ППП	ППП
1	БУБАМАРА	✓	✓	✓	

2.	ЗЕКА	✓	✓	✓	✓
3.	КОЛИБРИ	✓	✓	✓	
4.	НЕВЕН	✓	✓	✓	
5.	ЦИЦИБАН	✓	✓	✓	✓
6.	ЧУПЕРАК	✓	✓	✓	✓
7.	ШВРЋА	✓			

7. ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА И ОКРУЖЕЊЕ

Вртић „Колибри“ налази се у насељу Централна радионица. У ближем окружењу су Шумарице, које васпитачи са децом користе за излете и шетње, реализацију спортских садржаја током целе године. Ту је и ОШ „Трећи крагујевачки батаљон“ као и МЗ. Вртић има уписаних око 400 деце и припада групи од три највећа вртића у граду како по обухвату деце, тако и по величини и броју радника на реализацији програма. Вртић „Колибри“ има велико двориште које представља изванредан ресурс за што пријатнији боравак и организацију живота деце у вртићу. У објекту је велика сала која је због недостатка простора претворена у простор где борави група деце предшколског узраста. У оквиру вртића се налази Инклузивни центар са сензорном собом и интерактивним подом и дворишним справама прилагођеним деци са тешкоћама у развоју.

Контакт телефон: 034/323-240, e-mail:

Вртић „Зека“ налази се у насељу Ердоглија у непосредној близини Шумарица, Соколане, Хиподрома, Саобраћајне полиције, новоизграђеног ТЦ „Плаза“ и насеља „Смолвил“ који пружају могућност за реализовање најразличитијих садржаја на отвореном. Ту је и ОШ „Станислав Сремчевић“ са којом вртић има добру и редовну сарадњу. У непосредној близини је вртић „Бубамара“ тако да се организују заједничке посете и дружења деце.

Контакт телефон: 034/323-456, e-mail:

Вртић „Бубамара“ налази се у насељу Ердоглија. Близина Шумарица, Хиподрома, Соколане, ОШ „Станислав Сремчевић“, Саобраћајне полиције, ТЦ „Плаза“, насеља „Смолвил“ пружа могућност добре сарадње вртића и окружења. Реализатори васпитно-образовног рада остварују и добру сарадњу са родитељима у организацији различитих акција, како на уређењу вртића, тако и планирању активности и садржаја. У дворишту је постављена летња учионица као допуна простору дворишта у којој се организују различите активности у којима деца уживају. Од радне 2010. године Тим вртића је изразио жељу да у васпитно-образовни рад укључи елементе Монтесори методе.

Контакт телефон: 034/323-389, e-mail:

Вртић „Цицибан“ налази се ужеу центру града, у близини Књажевско-српског театра, ОШ „Мома Станојловић“, Милошевог конака, Прве крагујевачке гимназије и Музичке школе. Један од најлепших објеката наше Установе. Посебан акценат стављен је на неговање сарадње са породицом кроз акције и активности у које је укључена и локална заједница. У вртићу се реализује НТЦ-систем учења.

Контакт телефон: 034/300-846, e-mail:

Вртић „Невен“ налази се у насељу Бресница у непосредној близини ОШ „Вук Караџић“ и ОШ „Ђура Јакшић“, Дома здравља Бресница, фудбалског игралишта. Сврстава се у највеће објекте Установе.

Контакт телефон: 034/334-251, e-mail:

Вртић „Чуперак“ налази се у насељу Илићево. Својевремено пројекат овог вртића је био награђен и као такав 1980.године претворен у објекат који плени својим спољним изгледом и унутрашњим уређењем и организацијом простора. Индустријска зона представља непосредно окружење овог вртића, као и Еко парк који из дана у дан прераста у једну од најпожељнијих градских оаза. У Еко парку је смештен мини зоо врт.

Контакт телефон: 034/336-135, e-mail:

Јаслице „Шврћа“ налази се у центру града у приземним просторијама солитера „А“. У радној 2011/12. години у јаслицама је извршена адаптација простора.

Контакт телефон: 034/370-041, e-mail:

8. ПРОГРАМИ

8.1. Функција програма васпитно - образовног рада

Примена програма подразумева побољшање основних услова за рад у предшколским установама, утврђивање педагошких стандарда у организовању услова за рад са децом, као и подизање нивоа стручне оспособљености васпитача.

Предшколским васпитањем и образовањем обезбеђује се остваривање права сваког детета да се укључи у институционализован облик васпитно-образовног рада, задовољавање развојних потреба деце, потреба породице и друштва.

Средина у којој дете живи треба да допринесе унапређивању физичког и менталног здравља и пружи најбоље подстицаје дечјег раста, развоја и учења. Систем васпитања је отворен за све оне који својим утицајем доприносе развоју деце (родитељи, шира и ужа средина).

Рад у овом узрасту доприноси припреми детета за оно што га чека у школи и уопште касније у животу.

Компензаторска функција предшколског васпитања и образовања доприноси ублажавању социјалних и културних разлика.

Предшколско васпитање и образовање кроз одговарајуће програме, поступке, конкретне садржаје и активности омогућава задовољавање индивидуалних потреба деце пратећи њихов темпо развоја.

8.2. Схватања о детету и улога програма

Основе програма полазе од хуманистичког схватања природе детета и његовог развоја.

- Дете је активно, интерактивно, креативно биће;
- Дете је физички, сазнајно, социјално, афективно биће, активно у процесу васпитања;
- Поштовање и уважавање дететове личности – оно што јесте, може, свесно својих могућности.

Конкретизовање циљева и задатка кроз активности омогућује да дете створи позитивну слику о себи, развија поверење у себе и друге, јача самосталност, сазнајане могућности, учи се социјалним, моралним, етичким нормама, учи да препозна и изрази своје емоције и потребе, да их задовољи на адекватан начин и да се у процесу њиховог задовољења ослања на сопствене снаге као и да тражи помоћ и подршку околине.

Суштина васпитно-образовног процеса је очување, подстицање, оплемењивање могућности и својстава детета уз обезбеђивање услова за нормални, физички, интелектуални, социјални, емоционални, морални развој.

Основе програма нуде општу, заједничку орјентацију која се развија у конкретне програме рада који су примерени деци, условима, потребама, могућностима.

Било која варијанта у концепцији програма рада полази од неколико важних показатеља, а то су:

- наглашена активност детета у процесу;
- довољно могућности за слободну игру;
- довољно доживљаја, искустава, сазнања, узора, времена, материјала што све стављадете у активног носиоца свог развоја.

У планирању и реализовању активности на јасленом узрасту и у млађим обданишним групама, медицинске сетре и васпитачи стављају нагласак на активности које су у функцији лакше и боље адаптације детета и јачању његове самосталности. Овим активностима се поклања пажња и на старијим узрастима, док се, у складу са сазнајним могућностима деце одређеног узраста уз поштовање индивидуалних разлика и уважавање културолошких специфичности наше средине, планира онај део програмских активностикоје се односе на образовне процесе.

9. ПОНУДА ПРОГРАМА И УСЛУГА

9.1. Програм неге и васпитања деце узраста од 6 месеци до 3 године

Предшколско васпитање је процес којим се на узрастима од рођења детета до поласка у школу буде и остварују његови психофизички потенцијали, подстичу позитивне тенденције које се испољавају у развоју и задовољавају њихове потребе уз изграђивање вољно карактерних особина и ставова.

Образовање је сегмент васпитног процеса којим се подстичу и усмеравају дечије сазнајне активности. Деци се кроз играчке активности преносе одабрана сазнања, чији је циљ формирање појмовних структура, когнитивног стила на основу којих ће се касније градити сва каснија сазнања и учења.

Циљ васпитно-образовног утицаја је подстицање дечије спонтане активности на супрот пасивности и репродуковања дечијег искуства, више него памћења, стваралаштва више него подражавања. У односу према деци, увек се треба ослањати на оно шта она могу, шта знају, гледати у њима само потенцијале за даљи развој. Зато је важно да увек имамо у виду конкретно дете и његову животну ситуацију када постављамо циљеве васпитања.

Васпитање и нега деце узраста до три године врши се, пре свега, стварањем повољне васпитне средине у којој ће дете стицати искуства по сопственом програму откривајући себе и своју околину, у којој ће бити активно у складу са својим потребама и могућностима. Њихов основни смисао је да чувају, подстичу и култивишу спонтане изразе понашања детета у односу на околину, због чега се приликом остваривања циљева васпитања и неге полази од спонтаних израза детета и поштују његове способности у откривању света око себе.

Документација је део процеса планирања и програмирања, саставни део процеса васпитно-образовног рада и приказ операционализације програма. Саставни део документације је Радна књига неге и васпитно-образовног рада, портфолио и **листа праћења детета**.

Циљеви таквог васпитања и неге су:

1. Циљеви физичко – сензорног развоја:

- одржавање физичког здравља детета;
- повољни утицај на општи развој организма;
- нормално стање апарата за кретање;
- формирање правилног држања тела;
- овладавање моториком;
- усавршавање функција чулних органа;
- развијање навика (телесне хигијене, узимање хране, за пражњење и др.).

2. Циљеви социо – емоционалног развоја:

- очување спонтаности и искрености детета у контакту са својом околином;

- неговање отворености за доживљаје;
- пружање помоћи у стицању самосталности;
- помоћ у стварању слике о себи и стицању поверења у своје способности;
- усвајање елементарних норми понашања у оквиру основних моралних вредности (добро, рђаво);
- развој способности и обављања активности у заједници са одраслима и другом децом;
- култивисање и развој позитивних, интегративних емоција.

3. Циљеви менталног развоја:

- подстицање и неговање природне радозналости детета у односу на свет који га окружује;
- подржавање природне могућности детета да се уживљава у предмете и појаве, неговање осетљивости за утиске као мотива за постављање питања;
- подстицање решавања малих проблема сензорне интелигенције;
- подржавање спонтаних покушаја говорне комуникације детета;
- подстицање и богаћење дечијег говора као средства за комуникацију и стицање сазнања;
- подстицање развоја сензомоторних и перцептивних способности, и стварање повољних услова за формирање почетних знања кроз практичне активности.

Имајући у виду све ове циљеве, покушали смо да направимо што бољи план и програм неге и васпитања деце узраста од шест месеци до три године. Све јаслице, а наша Установа их има укупно десет, направиле су свој план рада, поштујући, пре свега, дечије потребе и специфичности самог објекта са јасним захтевом за стварањем повољне и постицајне атмосфере у којој су деца подржана, вољена и негована.

Приоритетни задаци у раду са децом узраста до три године су:

- структурирање простора у којима се реализује васпитно-образовни рад (током целе године);
- адаптација новопримељене деце и родитеља током године;
- неговање, подстицање и оплемењивање спонтаног развоја детета;
- уважавање специфичности узраста и индивидуалних потреба детета;
- израда листи праћења деце и уредно вођење документације;
- учешће у раду тима за самовредновање на нивоу вртића;
- обезбеђивање здравствено-хигијенских услова;
- очување и унапређивање здравља деце (превентивна здравствена заштита);
- креирање програма у циљу стварања пријатне атмосфере за живот и рад у вртићу – превенција насиља.

У оквиру васпитног утицаја и развијања појединих својстава личности, планирају се посебни задаци:

- физичко – сензорног развоја;
- емоционално-социјалног развоја;
- сазнајног развоја.

Имајући у виду све ове циљеве, све јаслене групе, а наша Установа их има укупно 46, праве свој план рада, поштујући, пре свега, дечије потребе и специфичности самог објекта са јасним захтевом за стварањем повољне и подстицајне атмосфере у којој су деца подржана, вољена и негована. Планови, реализација и важни подаци уносе се у Радну књигу. Поред програма неге и васпитног рада,

медицинске сестре васпитачи у свом раду се руководе адекватним приручницима и стручном литературом.

Медицинске сестре васпитачи, које реализују негу и васпитно-образовни рад у јасленим групама, су чланови Васпитно-образовног већа, имају свог представника у Педагошком колегијуму, као и у тимовима Установе, а искуства и добру праксу размењују кроз рад Актива јасленог узраста.

9.2. Програм предшколског васпитања и образовања деце узраста од три године до укључивања у програм припреме за школу

Предшколска установа „Ђурђевдан“ програм предшколског васпитања и образовања од 3 год. до укључивања у програм припреме у школу реализује у шест вртића.

У креирању програма вртића учествују васпитачи на нивоу својих тимова са свим својим компетенцијама за раду у складу са Основама програма и законским регулативама и на основу препорука и сарадње са стручним сарадницима.

Основни циљ програма је целовит развој укупних капацитета детета и напредовање у сваком од његових аспеката, уз проширивање, односно квалитативно усавршавање оних домена које је већ усвојило.

У целодневном боравку приоритетни задаци васпитно-образовног рада са децом од 3 до 5,5 година су:

- стварање повољне средине за учење и развој;
- богаћење и подстицање дечјег развоја и напредовања кроз социјални, емоционални, физички и интелектуални развој;
- праћење развојних и индивидуалних карактеристика;
- остваривање што боље сарадње на различитим нивоима, васпитач – дете, васпитач – васпитач, дете – дете, васпитач – родитељ, васпитач - шире окружење итд.

Наведени задаци реализују се кроз планирање и развијање тема, садржаја, активности из појединих области чије је полазиште дато у Основама програма и на основу чега се врши операционализација од стране васпитача (конкретни циљеви, садржаји и активности).

У Установи се програм васпитно образовног рада реализује кроз два модела званично дата кроз основе програма: модел А и модел Б. Заједнички приступ ове групе образовних модела је у полазишту да се суштина образовања састоји у целовитом развоју детета, а да је учење процес раста и сазревања. Саставни део свих програмских модела који се примењују је разрађена целина која говори о планирању и евалуацији као сталним и повезаним процесима.

Васпитно – образовни програм се планира, реализује и прати на нивоу групе, на нивоу тима (више група), на нивоу вртића и Установе како би у складу са конкретним карактеристикама вртић био аутентично место живљења, учења, игре, раста и развоја детета.

Специфичности сваког вртића, потребе, интересовања, могућности деце у групи, на нивоу вртића као и на нивоу Установе у великој мери одређују планирање, праћење и евалуацију рада на индивидуалном плану, на плану тимова и на нивоу Установе.

Васпитачи разменом у тимовима предлажу, размењују, и евалуирају програм који се реализовао у претходној години. У том смислу постоји Актив за узраст од 3 до 5,5 година, а васпитачи су део васпитно – образовног већа, имају свог представника у Педагошком колегијуму и у тимовима Установе.

Документација је део процеса планирања и програмирања, саставни део процеса васпитно – образовног рада и приказ операционализације програма. Саставни део документације је Радна књига васпитно – образовног рада, портфолио и листа праћења детета.

Васпитачи имају могућност израде планова на нивоу вртића у зависности од постојећих ресурса, окружења и евалуације васпитно – образовног рада. Избор модела препуштен је васпитачима, са аспекта сагледавања своје улоге.

Начини којима Установа подржава оба модела „А“ и „Б“:

- Структурирање простора и материјала;
- Временска организација активности;
- Начин груписања деце;
- Правила понашања;
- Ритам живота у Установи;
- Однос према игри и учењу.

Структурирање простора и материјала у групама вртића одређује простор и број деце: препознавањем интересовања и потреба деце васпитач покушава да планира - теме, садржаје и облике рада. Собе у вртићима уређују се за рад у малим групама и имају неколико целина - „кућићи“.

Временска организација у групама вртића у пракси прати режим дана у Установи као и активности предвиђене предшколским програмом.

Груписања деце у вртићима опредељује организација, простор и временска организација и активности. У току дана сва деца се више пута окупљају (јутарњи пријем, боравак у дворишту, физичке активности и време пред одлазак кући). На груписање према активностима у групи деца се опредељују сама. Значајно је да за формирање групе, критеријум не буде број васпитача у групи, већ простор и поштовање норматива за одређени узраст. За формирање група у вртићима на нивоу Установе постоје критеријуми за формирање група.

Правила понашања се доносе на два нивоа. У вртићу у њиховом доношењу и праћењу учествују одрасли (васпитачи и родитељи) и у васпитним групама где учествују деца, васпитачи и родитељи.

Ритам живота у Установи је одређен Правилником. Он обухвата: време пријема, узимање оброка, одмор и време одласка деце кући. Одступања се јављају према индивидуалним потребама родитеља и деце.

У Предшколским плановима вртића игра заузима значајно место, као водећа дечија активност и природан начин на који се деца развијају и уче. Према потреби деце, игра је спонтана или организована. Да би одговорила својој правој улози као подршка дечијем развоју, не смемо заборавити услове и средства у којима она треба да се одвија (број деце, простор, организација простора, понуда средстава).

9.3 Припремни предшколски програм

Припремни предшколски програм је део обавезног деветогодишњег образовања и васпитања и остварује се у припремним предшколским групама у години пред полазак у школу.

Функција припремног предшколског програма има основ у правима детета да расте и да се развија у квалитетној васпитно-образовној средини која поштује његове особености, потребе и подстиче укупан психо – физички развој.

Компензаторска функција огледа се у укључивању све деце у припремни предшколски програм, чиме се обезбеђују услови за проширивање социјалног и сазнајног искуства, чиме се ублажавају социо-културне разлике и донекле обезбеђују једнак старт за сву децу.

Програм је и допуна породичном васпитању јер полази од потреба детета и породице као и права родитеља да активно учествују у васпитању свог детета.

Реализација припремног предшколског програма доприноси програмском и организационом повезивању дечијег вртића и школе, а све у циљу лакшег преласка детета из једног система у други.

Како је припрема детета за полазак у школу процес који се одвија током читавог предшколског периода, припрема за школу схвата се као прилика за сусрет детета са добро одабраним подстицајима из физичког и сазнајног окружења, активно упознавање света око себе, других људи и самога себе.

Циљ припремања за школу је да се допринесе њиховој зрелости и готовости за живот и рад који их очекује у основној школи. Овај циљ се остварује у контексту општег циља предшколског васпитања стварањем услова подстицаја за развој и грађење искуства, вештина као основа за будуће облике учења, сазнања и понашања.

Под појмом зрелост или готовост за школу подразумева се ниво психичког и физичког развоја који ће детету омогућити да одговори на захтеве који му се постављају у школу.

Општа припрема за школу јесте припремање деце за даљи живот и рад самим тим и за даљи развој и образовање. Општа припрема се остварује током читавог боравка у вртићу, развијањем спремности за комуникацију и сарадњу, правилан однос према раду, усвајањем одређених норми и правила понашања, отвореност према искуству и креативности.

Поред опште припреме у дечијим вртићима реализује се специјална припрема за школу, у припремним групама дечијих вртића. Обухвата активности и садржаје којима се доприноси лакшем остваривању наставног програма у првом разреду основне школе: навикавање детета на разноврсне покрете руком и телом, сналажење у времену и простору, навикавање на рад у групи, сарадња са вршњацима, рад са различитим материјалима, самосталност и одговорност за сопствене пројекте, подстицање креативности, решавање логичко-математичких проблема.

9.3.1. Васпитно – образовни задаци у години пред полазак у школу

Припремни предшколски програм одвија се у складу са општим начелима васпитно-образовног рада, а специфични задаци односе се на важне аспекте припреме за полазак у школу:

1. *Подстицање осамостаљивања* представља подршку развоју способности детета да се брине о себи да се сналази у социјалном окружењу и изграђује радне навике; да само истражује, иницира и доноси одлуке, развија способност изражавања и самоизражавања. Улога одраслог је да ствара и користи ситуације у којима ће дете имати могућности за самостално обављање активности.
2. *Подршка физичком развоју* обухвата подстицање дечијег раста и развоја, потребе за кретањем и активношћу. Деци се омогућава да упражњавају физичке активности које доприносе развоју различитих вештина, развијају координацију, активирају крупне мишићне групе, уче моторичке игре са правилима. Улога одраслог јесте пажљиво бирање активности које доприносе физичком расту и развоју.
3. *Јачање социо-емоционалне компетенције* представља подршку развоју позитивне слике о себи као основ самопоуздања, социјалних сазнања и вештина. Живот у групи је прилика да се учи од других да се учествује у заједничком доношењу правила, да се активно граде односи. Улога одраслих је да пружи подршку детету да се успешно integriше, да постане равноправни члан групе у којој ће моћи да задовољава и развија своје потребе и уважава потребе других, као и да исказује своја осећања, да препозна и адекватно реагује на осећања других.
4. *Подршка сазнајном развоју* односи се на развој интелектуалних функција: мишљења, говора, памћења, опажања, маште. Улога одраслих је да омогуће детету да истражује, експериментише, открива нове везе и анализира их, испитује. Такође, потребно је да га уводи у активност, подржи у избору, да својим ставом омогући концентрисан и истрајан рад.
5. *Неговање радозналости* представља уважавање и подстицање дечије радозналости, потребе за сазнањем и проширивањем искуства. Потребно је да дете активно истражује, преиспитује ново, васпитач треба да подржи, прихвати и разуме, уважавање дечијих искустава, понудом богате подстицајне средине.
6. *Поштовање индивидуалности и подстицање креативности*
Свако дете је особена личност која има свој темпо развоја, своје потребе, стил учења, себи сопствен начин доживљавања и изражавања. Дете поседује стваралачке потенцијале користи различите медије за изражавање спонтаних стваралачких способности. Задатак одраслих је да у развијању програму уважи индивидуалност сваког детета, пружајући му прилике да кроз игру и активности изрази своје стваралачке потенцијале у говору, драми, музици, плесу, цртању, вајању, графици, хумору и сл.

Васпитно – образовни задаци у години пред полазак у школу операционализују се кроз организоване активности уз одговарајуће садржаје и одређену динамику. Васпитачи разменом у тимовима предлажу, размењују, и евалуирају програм који се реализовао у претходној години. У том смислу постоји Актив за ППП, као и Тим реализатора четворочасовног припремног предшколског програма. Васпитачи су део Васпитно – образовног већа, имају свог представника у Педагошком колегијуму и у тимовима Установе.

Документација је део процеса планирања и програмирања, саставни део процеса васпитно-образовног рада и приказ операционализације програма. Саставни део документације је портфолио и листа праћења детета.

9.4. Инклузија

Конвенција о правима особа са инвалидитетом, члан 24., говори о образовању. У овом члану се каже да сви имају право на инклузивно образовање, као и на реализацију тог права без дискриминације и на основу једнаких могућности. Члан 13. закона о предшколском образовању и васпитању говори о томе да деца са сметњама у развоју, као и још неке групе деце имају предност при упису у вртић. Свако дете има право да буде уписано у редовну васпитну групу. Уколико је то потребно, предшколска установа донеће за дете Индивидуални образовни план (за децу у развојној групи је обавезан), али је у обавези да уради педагошки профил и План индивидуализације за свако идентификовано даровито и дете са било каквим тешкоћама у развоју. То значи да ће запослени у васпитно-образовном раду, пратити његово напредовање и развој, укључиваће га у активности према његовим могућностима и планираће циљеве за даљи рад са њим. Најважнију улогу у спровођењу инклузивног процеса у предшколској установи имају родитељи и Стручни тим за инклузивно образовање (СТИО).

Циљ рада чланова СТИО је јачање капацитета за инклузивни приступ у раду код свих запослених у предшколској установи, као и укључивање деце са додатном подршком у редовне групе вртића и пружање додатне подршке даровитој деци.

Задатак чланова СТИО је успостављање, праћење, подстицање и поштовање процедуре укључивања и боравка деце којима је потребна додатна подршка од њиховог пријема у вртић до поласка у школу.

Спровођења процеса инклузије у предшколској установи захтева од свих запослених у васпитно – образовном раду, а пре свега чланова СТИО, да :

- Дају подршку деци кроз израду педагошких профила и евалуацију напредовања деце кроз индивидуализован приступ;
- Дају подршку родитељима кроз континуирану размену информација од укључивања у вртић до поласка у школу;
- Дају подршку реализаторима васпитно-образовног рада кроз моделе стручних размена и семинара, израду документације о детету;
- Прате примену донете процедуре у установи и да је континуирано евалуирају;
- Сарађују са другим институцијама у локалној заједници у виду достављања мишљења, учешћем на разменама, едукацијама и др.
- Воде документацију о свом рад

9.5. Посебни, специјализовани и други програми и облици рада и услуга

Предшколска установа, уважавајући интересовања и потребе деце, остварује посебне, специјализоване и друге програме и облике рада у складу са Законом.

Принципи и циљеви остваривања програма:

- 1) схватање детета као особе и носиоца права са посебним интересовањима и искуствима, чија добробит зависи од односа са блиским особама и од настојања заједнице да обезбеди могућности за доступно и разнолико васпитање и образовање;
- 2) усаглашеност са основама програма предшколског васпитања и образовања и допринос унапређивању квалитета предшколског васпитања и образовања;
- 3) повећање доступности предшколског васпитања и образовања за сву децу, без дискриминације или сегрегације по било којем основу. Не сматрају се дискриминацијом програми који су усмерени ка постизању пуне равноправности, заштите и напретка лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају.
- 4) партнерски однос са породицама, локалном самоуправом и широм друштвеном средином у складу са потребама предшколске деце и њихових родитеља, односно старатеља;
- 5) неговање игре као аутентичног начина изражавања и учења детета предшколског узраста;
- 6) уважавање, јачање и подржавање васпитно–образовне улоге породице;
- 7) уважавање различитости и посебности деце и њихових породица и поклањање посебне пажње развојним потенцијалима деце, као и културним и језичким специфичностима средине у којој дете расте;
- 8) квалитетно укључивање деце предшколског узраста у даље образовање и друштвену средину кроз интеракције са децом различитих узраста и са различитим особама;
- 9) концепцију отвореног система предшколског васпитања и образовања, актуелним истраживањима, савременим технологијама, облицима и начинима рада и континуираном унапређивању праксе предшколског васпитања и образовања.

Посебни програми, као облик организовања предшколског васпитања и образовања деце, су целовити, комплексни васпитно–образовни програми, усмерени на целокупан развој детета и додатну подршку породици.

Установа, с циљем прилагођавања специфичним потребама деце и породице, организује и **друге програме и облике рада и услуга – пригодне и повремене**, у складу са статутом, предшколским програмом и развојним планом, уз сагласност оснивача.

9.6. Специјализовани курсеви

У предшколској установи се реализују специјализовани курсеви.

Циљ специјализованих курсева је развијање способности и вештина у различитим областима – „курсеви” вежбања и учења у области спорта, уметности и језика (страни језик, балет, пливање и др.).

Корисници програма су деца предшколске установе.

Програм финансирају родитељи.

Организација специјализованих курсева дефинисана је одлуком Савета родитеља у Годишњем плану рада. Понуда програма се добија тендером, одлуку о избору организатора доноси Савет родитеља Установе, а реализују га организатори.

Извештај о реализацији, праћењу, вредновању и ефектима програма доставља се корисницима програма у писменој форми на крају реализације програма и чини саставни део извештаја установе за текућу годину.

9.7. Пригодни програми

Пригодни програми се организују поводом празника, свечаности, значајних датума и манифестација.

Циљеви:

- популаризација културе;
- задовољење деčје потребе за играм и дружењем;
- подизање квалитета васпитно – образовног рада;
- отварање васпитно – образовне установе за већи степен сарадње и размене са локалном заједницом;

Задаци:

- Подстицање деçјег стваралаштва и креативности кроз понуду културно – образовних и едукативних садржаја;
- богаћење активности са културалним садржајима

Садржаји:

Прослава Божића, Светосавске свечаности, Дан жена, Међународни дан породице, Дан породичне рекреације, Дечија недеља, Светски дан особа са поëбним потребама, Нова година (долазак Деда Мраза), Ускрс, Дан установе, Фестивалчић.

Пригодни програми се планирају Годишњим планом рада вртића и Установе, где се утврђују садржаји, начин рада, динамика и носиоци активности. Корисници програма су деца вртића.

Програм финансира Предшколска установа „Ђурђевдан“.

Праћење програма се обавља путем вредновања на основу извештаја тима вртића по реализованој активности и адекватним анкетама.

Годишњим планом рада Предшколске установе за текућу радну годину биће утврђено место, време, начин и носиоци остваривања програма.

Извештај о реализацији, праћењу, вредновању и ефектима програма чини саставни део извештаја установе за текућу годину.

Прослава рођендана:

У вртићима наше Установе организују се и прославе рођендана као облик пригодних програма. **Циљ** сповођења ове активности је јачање социо-емоционалних веза у групи деце и поштовање деčје личности.

Задаци: стварати пријатну атмосферу и ведро расположење у групи; подстицати позитивну социјалну интеракцију на релацији дете-дете; наговати позитивна осећања и сарадњу међу децом.

Методe: игра, такмичарске игре, драматизација, плес.

Садржаји програма:

- Пријем гостију, предаја поклона и рођенданских честитки;
- Послужење;
- Такмичарске игре;
- Рођенданска торта;
- Плес;
- Игре по избору слављеника;
- Одлазак и поздрављање.
-

Начин праћења: евалуациони листови и утисци деце и родитеља.

Извештај о реализацији, праћењу, вредновању и ефектима програма доставља се корисницима програма у писменој форми на крају реализације програма и чини саставни део извештаја установе за текућу годину.

Програм финансирају родитељи.

9.8. Повремени програми

Повремени програми имају за **циљ** остваривње рекреативне активности и одмор деце, пружање могућности за социјализацију, подстицање физичког раста и развоја, богаћење непосредног искуства о природи, као и осамостаљивање. Организују се у вишедневном трајању – рекреативни и једнодневном трајању – излети.

Задаци:

- Подстицати децу да брину о себи, својој сигурности и безбедности;
- Развијати самосталност и иницијативност;
- Развијати осећај припадности групи;
- Подстицати свестрани развој моторике;
- Подстицати развој психофизичких способности;
- Подстицати децу да брину и негују природну средину;
- Подстицати децу да откривају узрочно-последичне везе у природи.

Корисници рекреативног програма су деца предшколске установе.

Програм финансирају родитељи.

Понуда програма се добија тендером, одлуку о избору организатора доноси Савет родитеља Установе, а реализују га васпитачи и делимично организатори.

Извештај о реализацији, праћењу, вредновању и ефектима програма доставља се корисницима програма у писменој форми на крају реализације програма и чини саставни део извештаја установе за текућу годину.

9.9. Услуге породици са децом раног узраста – Саветовалиште за родитеље

У оквиру услуга породици са децом раног узраста, у Установи постоји Саветовалиште за родитеље. Саветовалиште је смештено у вртићу „Чуперак“.

Предшколска установа „Ђурђевдан“ у оквиру предшколског програма реализоваће саветовалиште за родитеље.

Основ за планирање и реализацију програма саветовалишта се налази у:

- Основама система образовања и васпитања, чиме се обезбеђује једнако право и повећање доступности образовању и васпитању све деце;
- Основама предшколског програма и предшколског програма установе, чиме се доприноси унапређивању квалитета рада предшколске установе;

- Правилнику о врстама, начину остваривања и финансирања посебних, специјализованих програма и других облика рада.

Циљеви програма:

1. Пружање стручне подршке родитељима/старатељима/хранитељима и породици у свим питањима везаним за васпитање, образовање и одрастање деце.
2. Подизање родитељских компетенција за формирање и примену васпитних стилова који доприносе развоју и напредовању деце.
3. Индивидуални разговори са децом предшколског узраста и, по потреби, психотерапијски рад, како би се превазишли проблеми и тешкоће у понашању или у развоју.
4. Педагошко-инструктивни рад са васпитачима и медицинским сестрама васпитачима кроз давање упутства за активности у васпитно-образовном раду које би помогле што бољој адаптацији детета и унапредили комуникацију са родитељима.
5. Сарадња са свим релевантним институцијама које пружају стручну помоћ породици.

Рад саветовалишта има за циљ да буде и подршка реализацији инклузивног процеса у нашој установи кроз саветодавни рад са родитељима старатељима/хранитељима деце са тешкоћама у развоју. Ово ће се остваривати као додатна подршка детету и биће део Плана индивидуализације.

Циљна група:

Програм је намењен и реализоваће се са родитељима/старатељима/хранитељима деце предшколског узраста из 7 крагујевачких вртића, као и са децом узраста од 2,5 до 7,5 година. Саветовалиште ће пружати стручне услуге и свим заинтересованим родитељима чија деца нису обухваћена системом предшколског васпитања и образовања а имају пребивалиште на територији локалне самоуправе.

Садржај рада:

- Саветодавни рад са родитељима/старатељима/хранитељима
- Индивидуални разговори и, по потреби, терапијски рад са дететом
- Давање конкретних инструкција васпитачима који остварују васпитно-образовни рад са дететом које долази у саветовалиште
- Праћење и посматрање детета у групи
- Праћење и посматрање васпитно-образовног рада у групи где је дете
- Сарадња са Стручним тимом за инклузивно образовање
- Сарадња са релевантним институцијама и установама у локалној заједници које пружају стручну подршку породици и деци
- Сарадња са Тимом за заштиту деце од занемаривања и злостављања
- Писање месечних и годишњег извештаја о раду
- Вођење документације

Организација остваривања програма:

Програм услуге породици са децом раног узраста - саветовалиште, организоваће се у радној 2015.години у просторијама вртића „Чуперак“. Саветовалиште ће радити уторком, средом и четвртком у периоду од 9.00 до 11.30.

Реализатори:

Програм услуге породици са децом раног узраста - саветовалиште за родитеље, реализују психолог-психотерапеут и по потреби дефектолог и педагог установе.

Финансирање:

Програм услуге породици са децом раног узраста - саветовалиште за родитеље финансираће ПУ „Ђурђевдан“ што значи да ће све услуге за родитеље бити бесплатне. Средства за финансирање овог програма предвиђене су буџетом Установе. Средства за додатну набавку опреме и материјала за рад биће обезбеђена из донација.

Начин рада:

Рад у саветовалишту за родитеље, има следећу процедуру:

1. Посредно или непосредно успостављање контакта са реализаторима програма
2. Узимање података и заказивање разговора
3. Саветодавни рад са родитељима и заказивање сваког наредног сусрета
4. Индивидуални разговор, по потреби терапијски рад, са дететом
5. Педагошко-инструктивни рад са васпитачима и, по потреби, улазак у групу и посматрање активности у васпитно-образовном раду
6. Сарадња са релевантним институцијама које већ пружају или су неопходне да пруже стручну помоћ родитељима/ старатељима/хранитељима и деци

Начин праћења и вредновања:

Начин праћења и вредновања програма планиран је и оствариваће се у складу са важећим законима и правилницима, као и утврђеним стандардима, кроз:

- Евалуацију реализације у Годишњем плану
- Документацију реализатора програма саветовалишта
- Месечне и годишњи извештај реализатора програма саветовалишта
- Процес самовредновања
- Анализом података, повратним информацијама добијених од родитеља/ старатеља/хранитеља
- Анализом података, повратним информацијама добијених од васпитача.

Годишњим планом рада Предшколске установе за текућу радну годину биће утврђено место, време, начин и носиоци остваривања програма.

10. КУЛТУРНЕ И ЈАВНЕ МАНИФЕСТАЦИЈЕ

Културне и јавне манифестације и интерне свечаности представљају облик културног и друштвеног васпитања деце. Оне имају специфичну улогу у односу на друштвену средину, као један од видова информисања о раду предшколске установе и представљају афирмацију тог рада. Културна и јавна делатност се одвија у контексту целокупног живота са програмским садржајима.

Програм културне и јавне делатности се реализује путем прослава, приредби, изложби радова деце и других облика рада. Ове активности се одржавају поводом празника, почетка и завршетка радне године и сличним поводима. Поједине активности се реализују у оквиру васпитних група или на нивоу вртића, а неке у сарадњи са месним заједницама, библиотекама, школама, позориштем. Посебне активности се организују у оквиру Дечије недеље.

Предшколска установа је присутна на јавним манифестацијама, смотрама, наступима, конкурсима на нивоу Града, региона и Републике.

Садржаји:

- На нивоу Установе: Поздрав предшколцима;
- На нивоу града: Дечија недеља, Ђурђевдански карневал, обележавање Дана града, Кидс фест, ликовни конкурси;
- На нивоу региона и Републике: ликовни конкурси, Дедар, Позоришне играрије, Мини олимпијада.

11. СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ

Полазећи од Основа програма и континуираним радом на развоју свесности о нужности одржавања и унапређивања квалитета рада са децом, као интерни стандард се развија потреба за стручним усавршавањем као саставним делом личног раста и развоја запослених, а самим тим и Установе у целини.

Васпитачи, медицинске сестре-васпитачи, стручни сарадници, сарадници и остали профили имају прилику да буду укључени у програме стручног усавршавања који им омогућавају квалитетнију реализацију у различитим доменима рада, а План стручног усавршавања је део Годишњег плана Установе за сваку школску годину.

Програм стручног усавршавања обухвата следеће целине:

- полазишта за развијање програма васпитно-образовног рада: упознавање са основама програма; праћење савремених педагошких достигнућа и сазнања о детету, карактеристикама и улози коју има у васпитно-образовном процесу и сопственом развоју; развијање конкретних програмских активности уз уважавање индивидуалних, културолошких и социјалних специфичности (циљеви, задаци, садржаји, активности...); свесност о значају и важности циклуса: праћење-планирање-реализација-евалуација;
- одређивање кључних актера - носилаца активности: васпитачи, медицинске сестре, стручна служба, родитељи, реализатори - аутори акредитованих програма;
- утврђивање динамике планираних активности стручног усавршавања: током целе школске године, у одређеним временским периодима уз континуирано праћење;
- одређивање начина реализације-облика стручног усавршавања: кроз истраживања у оквиру непосредног рада са децом у групи, праћења стручне литературе, израде стручних радова и дидактичких средстава, примене нових метода у раду, учешће у раду тимова, актива, интерних размена, учешће на семинарима и припрема програма за акредитацију. Учешће са стручним темама у оквиру организовања Стручних сусрета, како стручних сарадника, сарадника, мед.сестара и васпитача. Учешће на Регионалим сусретима;
- начине имплементације стечених сазнања и искустава у свакодневну праксу и
- евалуацију.

У складу са Правилником о сталном стручном усавршавању и стицању знања наставника, васпитача и стручних сарадника, Установа спроводи стручно усавршавање у Установи, као и ван ње. Стручно усавршавање у установи подразумева: извођење угледних активности, излагање на састанцима стручних органа које се односи на савладан програм стручног усавршавања ван установе, приказ дидактичког материјала. Стручно усавршавање ван установе подразумева: учешће на акредитованим семинарима, стручним скуповима, међународним конференцијама, студијским путовањима.

Реализатори васпитно-образовног рада стечена знања кроз стручно усавршавање примењују у пракси, обогаћујући је и унапређујући је. Програм стручног усавршавања се разрађује кроз Годишњи план рада за текућу годину.

12. САРАДЊА СА ПОРОДИЦОМ

Имајући у виду да је породица основна јединица друштва, предшколска установа се труди да јој буде подршка и ослонац, уважавајући њен значај.

У том смислу, предшколска установа остварује различите начине информисања и сарадње са породицом.

Циљ сарадње са породицом је унапређивање породице као система, одговарање на специфичне потребе породице, партнерство у подстицању раста и развоја деце.

Задаци сарадње:

- Усаглашавање васпитног деловања на дете;
- Развијање међусобног поверења и спремности за сарадњу;

- Развијање међусобног уважавања и подржавања;
- Коришћење разноврсних облика међусобног повезивања и информисања о детету;
- Непосредније укључивање родитеља у живот и рад установе.

Облици сарадње са породицом су:

- Индивидуални састанци;
- Родитељски састанци;
- Приредбе, изложбе, отворена врата;
- Брошуре, информатори, флајери, кутије за сугестије;
- Предавања, саветодавни рад.

Медицинске сестре, васпитачи, сарадници и стручни сарадници најнепосредније учествују у сарадњи са породицом.

У зависности од потреба и интересовања родитеља, планирају се различити садржаји, који се реализују кроз наведене облике рада. Осим тога, родитељи су значајни партнери у организацији рада ПУ. Родитељи учествују у Савету родитеља Установе, док сваки вртић има свој Савет родитеља, на коме се доносе важне одлуке. Такође, родитељи учествују и у планирању васпитно-образовног рада, избору тема за родитељске састанке, као и у Активу за развојно планирање и Тиму за самовредновање, чиме најнепосредније учествују у расту и развоју установе. Представници Савета родитеља Установе су и чланови Управног одбора.

13. САРАДЊА СА ШКОЛАМА

Предшколско васпитање и образовање треба сагледавати унутар дугорочне перспективе васпитно – образовног процеса као целине. С тим је у вези и неопходност континуиране сарадње између вртића и школе.

Циљ ове сарадње је усклађивање предшколског и основношколског васпитања и образовања са развојем детета, обезбеђивање услова за развој и учење, који се оликују доследношћу и прилагодљивошћу, како би се ублажио прелаз са једног на други ниво васпитања и образовања.

Задаци сарадње:

- Развијање обостране и двосмерне сарадње;
- Развијање сарадње на свим нивоима (директори, стручне службе, васпитачи, учитељи, деца и ученици);
- Укључивање родитеља у сарадњу вртића и школе;
- Организовање заједничких активности.

Облици сарадње са школама су разноврсни: посете школи, присуство школском часу, посета ђака првака предшколцима, заједничке приредбе, заједничка такмичења спортског карактера, заједнички излети, заједничке акције уређења дворишта, заједничке креативне радионице.

Сарадња са школом дата је годишњим плановима вртића, као и Годишњим планом установе за текућу годину.

13. САРАДЊА СА ДРУШТВЕНОМ СРЕДИНОМ И ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ

Локална друштвена заједница има посебну улогу у стварању одговарајућих услова за успешно остваривање циљева институционалног васпитања и образовања предшколске деце, њихов већи обухват и задовољавање разноврсних потреба.

Установа је отворена да прими из средине различите потенцијале; уз уважавање потреба окружења, претвара их у личну снагу, што за ефекат има организовање различитих активности за децу и простор за сарадњу Установе са другим институцијама из окружења.

Циљ сарадње са локалном заједницом и широм друштвеном средином је постзање склада између индивидуалног и друштвеног интереса у образовању и васпитању.

Задатак сарадње са локалном заједницом и широм друштвеном средином је уочавање и коришћење потенцијала средине, као и партнерство са локалном заједницом како би се обезбедио садржајнији социјални, културни, рекреативни, као и целокупан психо-физички развој деце.

Сарадња са локалном заједницом и друштвеном средином се остварује са: културним институцијама (Позориште за децу, музеји, галерије, библиотека, биоскоп), здравственим установама, установама, фирмама и предузећима (Градско зеленило, Акваријум, Дом старих, Ватрогасни дом, Црвени крст, саобраћајна полиција, Центар за социјални рад, Центар за стручно усавршавање, Градска тржница, Хиподром, Занатски центар, тржни центри, спортска друштва и клубови, црква, медији, са НВО и удружењима, основним и средњим школама)

Сарадња са локалном заједницом и друштвеном средином дата је годишњим плановима вртића, као и Годишњим планом Установе за текућу годину.

15. ЗАШТИТА ДЕЦЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА УЗ ПРОЦЕНУ РИЗИКА

Сви облици насиља, злостављања, злоупотреба или занемаривања деце, којима се угрожавају или нарушавају, физички, психички и морални интегритет личности детета, представљају повреду једног од основних права детета садржаних у Конвенцији Уједињених нација о правима детета, а то је право на живот, опстанак и развој.

Програмска оријентација је наставак примене и даље разраде започетих активности везаних за заштиту и превенцију деце од насиља, са основним циљем осигуравања безбедних и оптималних услова за несметан боравак и рад, као и заштиту од свих облика насиља, злостављања и занемаривања. Установа

тежи да креира климу у којој се учи инегује толеранција свих интересних група (дете, васпитач, родитељ, итд.).

Циљеви:

- Стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања;
- Подизање нивоа свести и повећавање осетљивости свих укључених у живот и рад вртића за препознавање насиља, злостављања и занемаривања;
- Превенција.

Задаци:

- Дефинисање поступака и процедура за заштиту од насиља и реаговања у ситуацијама насиља;
- Информисање свих укључених у рад школе о процедурама и поступцима за заштиту од насиља;
- Спровођење поступака реаговања у ситуацијама насиља;
- Успостављање система ефикасне заштите;
- Праћење и евидентирање врста и учесталости насиља;
- Саветодавни рад са свим учесницима (деца, васпитачи, родитељи...) у васпитно-образовном процесу са циљем ублажавања последица насиља.

Програм заштите деце од насиља, злостављања и занемаривања је операционализован у годишњем плану за текућу годину.

16. ПРОТОКОЛ О БЕЗБЕДНОСТИ ДЕЦЕ И ЗАПОСЛЕНИХ У УСТАНОВИ

Протокол о безбедности деце и запослених односи се на:

- унапређивање квалитета живота деце применом мера за стварање безбедне средине за живот и рад децеу вртићу (сви простори унутар објекта);
- унапређивање нивоа безбедности физичке средине-простора ван објекта (стаза, прилази, ограде, дворишта, справа, осветљење, видео надзор);
- циљане просторе изван вртића-смањивање различитих активности са повећаним ризиком (излети, такмичења, зимовања, летовања);
- протокол поступања у ризичним ситуацијама (повреда, осигурање).

Установа треба да успостави, спроведе и одржава документоване *циљеве* безбедности и здравља на раду на релевантним функцијама и нивоима унутар Установе. Циљеви треба да буду мерљиви, где је то могуће. Укључујући посвећеност превенцији од повреда и обољења, као и да буду у складу са примењивим законским условима које Установа мора да поштује.

Циљеви који се остварују реализацијом политике безбедности и здравља на раду су:

- безбедно и здраво радно место за запослене;
- одговарајући амбијент за боравак, раст и развој децембар;
- превенција повређивања и обољевања на раду;

- промоција безбедности и здравља на раду;
- подизање нивоа свести, знања и компетенције свих учесника остваривању БЗНР;
- креирање управљачког оквира за постизање ових циљева.

Задаци Установе у складу са циљевима су:

- примењивати важеће прописе и највише стандарде добре праксе из области БЗНР и ППЗ;
- свести на најмању могућу меру присуство опасности и штетности у радној средини;
- обезбедити потребне ресурсе за остваривање постављених циљева;
- Успоставити, стално преиспитивати и унапређивати менаџмент ризицима радних места;
- вршити перманентну едукацију из области БЗНР и ППЗ;
- анализирати све релевантне параметре;
- пратити ефекте предузетих мера.

17. ПРЕВЕНТИВНО – ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Програм превентивно – здравствене заштите обухвата мере и задатке које произилазе из Правилника превентивно здравствене заштите који важе за све предшколске установе Србије.

Циљ: Обезбеђивање потребних услова за правилан психофизички развој детета.

Задаци програма остварују се кроз следећа подручја:

1. Здравствена нега деце од шест месеци до три године

- примена основних принципа неге деце по узрасним групама;

2. Програм здравствене заштите

- спровођење законске регулативе: обавезни, превентивни, циљани прегледи деце и радника установе;

3. Здравствено васпитни рад

- реализација програма васпитања за здравље „Здрав вртић“ и друге промотивне активности за децу и родитеље;

4. Обезбеђивање хигијенско санитарних услова

- упутства и контрола примене свих средстава и помагала за одржавање хигијене и дезинфекције.

О спровођењу превентивне здравствене заштите у предшколској установи води се здравствени картон детета и књига евиденције. Саставни део здравственог картона је здравствени лист детета. Стручне послове у спровођењу превентивне здравствене заштите у предшколској установи обављају сарадници на превентивно здравственој заштити и медицинске сестре на превентивно здравственој заштити.

Годишњим планом рада Предшколске установе за текућу радну годину биће утврђено место, време, начин и носиоци остваривања програма.

18. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ОСТВАРИВАЊА ВАСПИТНО – ОБРАЗОВНОГ ПЛАНА

Бити спреман за самовредновање увек значи бити спреман за учење

У средини у којој култура самовредновања није још увек уобичајена одлика институције, нити свакодневног рада васпитача, то значи бити спреман за учење о својој пракси и бити спреман за учење о самоевалуацији.

Самовредновање представља основу за креирање и усвајање планова (развојног плана и индивидуалних планова професионалног развоја) на основу којих се стварају промене. Процес самовредновања у предшколским установама је коцентрисан на преглед квалитета процеса учења, јер то је оно чиме се предшколске установе баве. Сам процес самовредновања нам помаже да боље разумемо вредности које желимо да постигнемо у пракси. Праћење процеса самовредновања нам омогућава критичке увиде који су од суштинске важности за унапређивање васпитно-образовне праксе.

Самовредновање је поступак којим се вреднује сопствена пракса и сопствени рад, полазећи од анализе шта је и како је урађено. Три основна питања су у средишту процеса самовредновања:

1. Колико је добра наша Предшколска установа?
2. Како то знамо?
3. Шта треба да учинимо да буде још боља?

Праћење и вредновање остваривања Предшколског програма и области из Развојног плана Установе одвија се у складу са Општим основама предшколског програма. Евалуација планираних програмских циљева, задатака и садржаја заснива се на посматрању, евидентирању, извештавању и информисању, који су у функцији преиспитивања васпитне праксе у односу на постављене циљеве и очекиване ефекте.

Праћење остваривања предшколског програма кроз области Развојног плана реализује се на више нивоа (на нивоу Установе, тимова, вртића, групе) и кроз различите технике и облике рада:

- стално праћење и посматрање деце, планирање и праћење процеса реализације, увид у ефекте, продукте... (на нивоу групе, вртића, Установе);
- евиденција рада тимова, педагошког колегијума, кроз записнике и извештаје;
- Годишњи извештај рада Установе.

Евалуација је континуирани процес и у функцији је унапређивања васпитне праксе што за ефекат има стално развијање и унапређивање програма.

Кроз процес евалуације васпитачи су у прилици да објективно и критички сагледају квалитет свог рада и уоче оне сегменте у којима је евидентан раскорак између прокламованих циљева и задатака и постављених стандарда с једне стране и реалног стања васпитне праксе с друге стране.

У функцији сталног мењања, унапређивања васпитно образовне праксе, сагледавања места и улоге Установе, сваког појединца и његовог ангажовања, у Установи се системски примењују начела евалуације и самоевалуације. Низ едукативних активности на ову тему и кроз деловање Тима за самовредновање на нивоу Установе имају за циљ неговање и јачање културе вредновања као неизостваог сегмента у континуираном процесу неговања аутентичности сваког вртића и специфичности програмске понуде.

Динамика и облици рада у оквиру Тима за самовредновање, кључне области и начини вредновања за радну годину детаљније су представљени у Годишњем плану рада Установе.

У Установи постоји тим за самовредновање кога у складу са Законом и Статутом ПУ чини 10 чланова: стручни сарадници, васпитачи, медицинске сестре васпитачи, председник Савета родитеља и члан Управног одбора Установе.

Циљ самовредновања је унапређивање квалитета рада Предшколске установе. Самовредновање је истовремено и знак да је Установа спремна да прихвати одговорност за сопствени рад и развој. То није једини облик вредновања рада, али је основа за друге врсте вредновања. Самовредновање ослобађа предшколску установу од напетости која се јавља као последица спољашњег вредновања као до сада јединог вида праћења и вредновања рада васпитно-образовних установа. Увођењем самовредновања Предшколска установа постаје равноправни партнер спољашњим евалуаторима који ће вредновање спроводити по идентичним показатељима, као и по тачно одређеним процедурама и механизмима.

Самовредновање се односи на следеће области:

1. Предшколски програм, Развојни план и Годишњи план;
2. Васпитно-образовни рад;
3. Дечији развој и напредовање;
4. Подршка деци и породици;
5. Етос;
6. Ресурси;
7. Организацја рада и руковођење.

19. ФИНАНСИРАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ

Средства за финансирање делатности предшколске установе обезбеђују се из неколико извора:

- буџета града Крагујевца (у висини од 80% у укупним трошковима);
- буџета Републике Србије (финансирање припремног предшколског програма као посебног дела предшколског програма који се остварује са децом у години пред полазак у школу);
- буџета града Крагујевца (финансирање целодневног боравка трећег детета по Одлуци Скупштине града Крагујевца);
- уплата кориника услуга-родитеља;

- осталих прихода (приходи од додатних облика рада, донација, итд.).

Финансијска средства се усмеравају на текуће расходе (плате, додаци и накнаде запослених, социјална давања запосленима, накнаде трошкова за запослене, сталне трошкове, услуге по уговору, текуће поправке и одржавање, набавка материјала) и на издатке за нефинансијску имовину (инвестиционо одржавање зграда и објеката, набавка опреме).

Програми и облици рада и услуга који долазе од спољних сарадника рада реализују се уз сагласност Савета родитеља и финансирају се од стране родитеља, а остварују се на принципу добровољног опредељења родитеља за укључивање деце у понуђене програме. Установа закључује уговор са реализаторима програма који се остварују ван радног времена вртића.

Годишњим планом рада Установе планира се коришћење средстава у току радне године кроз буџет града Крагујевца и финансијски план Установе.

20. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Предшколски програм, као и његове измене и допуне, доноси се на начин и по поступку утврђеним законским прописима и општим актима.

Измене и допуне Предшколског програма врше се по потреби ради усаглашавања са насталим променама у току његовог остваривања.

Пречишћен текст Предшколског програма ПУ „Ђурђевдан“ ступа на снагу наредног дана од дана објављивања.

Град Крагујевац
Предшколска установа „Ђурђевдан“ Крагујевац
Број : ____/15
Датум :
К р а г у ј е в а ц

Председник Управног одбора

Јелена Обрадовић